

Zgromadzenie Okręgowej Izby Radców Prawnych – Zgromadzenie Delegatów Okręgowej Izby Radców Prawnych

Assembly of the District Bar Association of Attorneys-at-Law – Assembly of Delegates of the District Bar Association of Attorneys-at-Law

Abstract

The self-government of attorneys-at-law is one of constitutionally-rooted organisations of public-trust professions that perform responsibilities including those of public significance. Among the local bodies of the self-government of attorneys-at-law, attention is drawn to the Assembly of the District Bar Association of Attorneys-at-Law. It is an interesting construct due to its direct-democracy nature, the scope of powers and the normative solution regarding its composition. The Assembly of the District Bar Association of Attorneys-at-Law has been entrusted under statutory regulations with important powers, e.g. adopting the budget of a particular district bar association or electing members of its other bodies. Based on the regulations contained in the Polish Act on Attorneys-at-Law, in the event of a specific number of members in regional bar associations, the assembly is composed of delegates elected at meetings held for the regions covered by the activity of a given bar association. The above solution is essentially correct, but also raises certain doubts concerning the composition of this body as regards the rights of foreign lawyers from the European Union and the participation of trainee attorneys-at-law.

KEYWORDS: delegate, District Bar Association of Attorneys-at-Law, foreign lawyer, attorney-at-law, assembly

SŁOWA KLUCZOWE: delegat, okręgowa izba radców prawnych, prawnik zagraniczny, radca prawny, zgromadzenie

MONIKA KĘPA – doktor nauk prawnych, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, ORCID – 0000-0001-9377-5160, e-mail: monika.kepa@umcs.pl

1 | Wprowadzenie

Samorząd radców prawnych jest jednym z samorządów zawodów zaufania publicznego, o których stanowi Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (dalej: Konstytucja RP)^[1]. Samorządom tego rodzaju powierzone zostały ustawowo określone zadania stanowiące wypełnianie konstytucyjnie przypisanych funkcji. Dla właściwego wykonywania zadań, w tym o znaczeniu publicznym, niezbędna jest odpowiednia struktura, na którą składają się jednostki organizacyjne samorządu radcowskiego oraz ich organy. Organem poszczególnych terenowych jednostek samorządu radcowskiego o istotnych kompetencjach jest Zgromadzenie Okręgowej Izby Radców Prawnych (dalej: Zgromadzenie OIRP). Ustawa o radcach prawnych stanowi, że przy określonej liczebności członków danej izby jej Zgromadzenie OIRP stanowią delegaci wyłonieni w drodze wyborów^[2]. Zasady przeprowadzania wyborów do organów samorządu, w tym Zgromadzenia OIRP, określone są w podstawowym zakresie w ustawie o radcach prawnych oraz w wydanym na podstawie upoważnienia ustawowego akcie wewnątrzsamorządowym^[3]. Z powyższych regulacji wynikają określone zagadnienia i wątpliwości wymagające rozważenia.

2 | Samorząd radców prawnych – funkcje i zadania

Zgodnie z Konstytucją RP w drodze ustawy można tworzyć szczególne samorządy zawodowe – samorządy zawodów zaufania publicznego^[4]. Samorządy zawodów zaufania publicznego, przy braku normatywnego określania

¹ Art. 17 ust. 1 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. *ab initio* (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.).

² Art. 50 ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 499).

³ Opracowaniem nie zostaną objęte rozważania dotyczące regulacji zawartych w ustawie dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 340) z uwagi na ich epizodyczny charakter.

⁴ Art. 17 ust. 1 Konstytucji RP; Mirosław Granat, “Uwagi o statusie samorządów zawodowych – reprezentantów osób wykonujących zawody zaufania publicznego,” *Gdańskie Studia Prawnicze*, t. 12 (2004): 95 – 96.

pojęcia zawodu zaufania publicznego, są jedną z konstytucyjnie wyróżnionych postaci samorządu o istotnym znaczeniu dla funkcjonowania państwa. Samorządy tego rodzaju stanowią postać decentralizacji administracji publicznej, a wykonując zadania publiczne, dysponują władztwem publicznoprawnym i podlegają kontroli lub nadzorowi ze strony organów państwa^[5]. Zgodnie z ustawą o radcach prawnych radcowie prawni zorganizowani są na zasadach samorządu zawodowego, a przynależność radców prawnych i aplikantów radcowskich do samorządu jest obowiązkowa^[6]. Powyższe sformułowanie stanowi uproszczenie, gdyż w istocie przynależność do tego rodzaju samorządów tworzy więź o charakterze publicznoprawnym, a zarazem związania względnie przymusowego^[7]. Element dobrowolności odnosi się do swobodnego wyboru zawodu radcy prawnego, co łączy się ze świadomością powstającego z mocy prawa członkostwa w samorządzie radcowskim^[8]. Nie budzi obecnie wątpliwości, że radca prawny jest zawodem zaufania publicznego, zaś samorząd radców prawnych stanowi samorząd zawodu zaufania publicznego^[9].

Konstytucja RP określa dwie funkcje samorządów zawodów zaufania publicznego. Poszczególne samorządy tego rodzaju reprezentują osoby wykonujące dany zawód zaufania publicznego oraz sprawują pieczę nad należytym wykonywaniem zawodu w granicach interesu publicznego

⁵ Por. wyrok TK z dnia 25 marca 2015 r., K 19/14, OTK-A 2015, nr 3, poz. 32; Hubert Izdebski i Michał Kulesza, *Administracja publiczna, Zagadnienia ogólne* (Warszawa: Liber, 2000), 106; Elżbieta Ura, *Prawo administracyjne* (Warszawa: Wolters Kluwer, 2021), 334; Monika Kępa, "Essence of Self-Governance Illustrated with an Example of the Professional Self-Government Body of Legal Counsels (in Poland)," *Lex localis – Journal of Local Self-Government*, vol. 19, nr 4 (2021): 893 i n.

⁶ Art. 5 ust. 1 i art. 40 ust. 2 ustawy o radcach prawnych.

⁷ Jerzy Starościk, *Decentralizacja administracji* (Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1960), 53; Sławomir Pawłowski, *Ustrój i zadania samorządu zawodowego w Polsce* (Poznań: Wydawnictwo Forum Naukowe, 2009), 16 oraz Robert Kmieciak, "Samorząd zawodowy w systemie ustrojowym Polski," *Polityka i Społeczeństwo*, nr 1/18 (2020): 66.

⁸ Tak m.in. SN w postanowieniu z dnia 26 listopada 2014 r., SDI 36/14, LEX nr 1640268.

⁹ Wyrok TK z dnia 26 listopada 2003 r., SK 22/02, OTK-A z 2023, nr 9, poz. 97; wyrok TK z dnia 8 listopada 2006 r., K 30/06, OTK-A z 2006, nr 10, poz. 149; wyrok TK z dnia 12 lutego 2012 r., K 6/12, OTK-A 2013, nr 2, poz. 16; Paweł Sarnecki, "Radca prawny jako zawód zaufania publicznego," *Radca Prawny*, nr 4–5 (2002): 22; Robert Kmieciak, "Samorząd zawodowy w strukturze administracyjnej państwa," w *Z badań nad samorządem zawodowym w Polsce*, red. Robert Kmieciak (Poznań: Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2010), 23.

i dla jego ochrony^[10]. W literaturze i orzecznictwie trafnie wskazuje się, że w obecnych warunkach ustrojowych obie funkcje są jednakowo ważne. W demokratycznym i pluralistycznym społeczeństwie nie ma powodów, aby którejkolwiek z nich z założenia przyznawać pierwszeństwo^[11]. Uznać należy, że funkcje te dopełniają się wzajemnie, gdyż opierają się na tym samym fundamencie – interesie publicznym, zaś ich przeciwstawianie nie jest właściwe i nie ma podstaw normatywnych^[12]. Realizacja tych funkcji stanowi uzasadnienie dla ustawowego tworzenia konkretnych samorządów zawodów zaufania publicznego.

Określone kierunkowo konstytucyjne funkcje są wypełniane poprzez ustawowo powierzone poszczególnym samorządom zadania, w tym zadania o znaczeniu publicznym związane z dysponowaniem władztwem publicznoprawnym. Samorząd radcowski jest ustawowo niezależny w wykonywaniu swoich zadań i podlega tylko przepisom prawa^[13]. Jest to istotny wyznacznik działalności poszczególnych organów samorządu w zakresie wykonywania przypisanych mu zadań. Ustawa o radcach prawnych określa najważniejsze zadania samorządu radcowskiego, wskazując, że do zadań tego samorządu należy w szczególności:

1. udział w zapewnianiu warunków do wykonywania ustawowych zadań radców prawnych;
2. reprezentowanie członków samorządu oraz ochrona ich interesów zawodowych;
3. współdziałanie w kształtowaniu i stosowaniu prawa;
4. przygotowywanie aplikantów radcowskich do należytego wykonywania zawodu radcy prawnego oraz doskonalenie zawodowe radców prawnych;

¹⁰ Art. 17 ust. 1 Konstytucji RP; Dominik Sypniewski, „Wykonywanie zadań publicznych przez samorząd zawodowy a przemiany cywilizacyjne,” w *Wpływ przemian cywilizacyjnych na prawo administracyjne i administrację publiczną*, red. Jan Zimmermann i Patrycja Joanna Suwaj (Warszawa: Wolters Kluwer, 2013), 734.

¹¹ Edyta Tkaczyk, „Samorząd zawodowy w świetle Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,” *Przegląd Sejmowy*, z. 6 (2011): 63.

¹² Wyrok TK z dnia 22 maja 2001 r., K 37/00, OTK 2001, nr 4, poz. 86 oraz wyrok TK z dnia 12 lutego 2013 r., K 6/12, OTK-A 2013, nr 2 poz. 16; a także Wisława Boć, *Status prawny notariusza* (Wrocław: Kolonia Limited, 2010), 48; Kamil Dąbrowski, *Zawody zaufania publicznego na gruncie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.* (Warszawa: C.H. Beck, 2022), 203.

¹³ Art. 40 ust. 1 ustawy o radcach prawnych.

5. nadzór nad należyтым wykonywaniem zawodu przez radców prawnych i aplikantów radcowskich;
6. współdziałanie z jednostkami samorządu terytorialnego w zapewnianiu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej^[14];
7. prowadzenie badań w zakresie funkcjonowania pomocy prawnej^[15].

Powyższe zadania zostały powierzone samorządowi jako całości^[16]. Przyjmuje się, że katalog ten nie ma charakteru zamkniętego, wskazuje na to treść jednostki redakcyjnej ustawy określająca, że do zadań samorządu należy „w szczególności”, po którym to zwrocie następuje przywołane wyliczenie. W związku z istotą samorządu, na którą składa się samodzielność, a także posiadaniem przez jego jednostki osobowości prawnej istnieje możliwość wykonywania przez samorząd radcowski także innych niż wskazane zadań^[17]. Zadania te nie mogą mieć charakteru władczego, gdyż dla zadań tego rodzaju niezbędna jest podstawa ustawowa, nie mogą one także pozostawać w sprzeczności z powierzonymi zadaniami publicznymi. Do innych niż określone ustawowo zadań realizowanych przez samorząd radcowski zalicza się w literaturze przykładowo: prowadzenie działań zmierzających do integracji wewnątrzsamorządowej, współpraca z innymi podmiotami, w tym samorządami zawodowymi, czy działalność informacyjna w społeczeństwie^[18]. Pozaustawowym zadaniem realizowanym przez samorząd radców prawnych wynikającym z idei samorządności i wspólnoty zrzeszonych w nim osób jest także wspieranie, w tym materialne, jego członków.

Zadania wykonywane przez samorząd radcowski wykazują znaczną różnorodność i są klasyfikowane przy zastosowaniu zróżnicowanych kryteriów^[19]. Podkreślenia wymaga, że zadania realizowane przez ten samorząd

¹⁴ Dotyczy to nieodpłatnej pomocy prawnej uregulowanej w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1534).

¹⁵ Art. 41 ustawy o radcach prawnych. Zadania te są uznawane za zadania publiczne – tak WSA w Warszawie w wyroku z dnia 3 czerwca 2015 r., II SAB/Wa 573/15, LEX nr 1819283.

¹⁶ Tak m.in. Tomasz Scheffler, red. *Ustawa o radcach prawnych. Komentarz* (Warszawa: C.H. Beck, 2022), 723.

¹⁷ Jakub Mrozek, „Samorząd zawodowy a pojęcie administracji publicznej,” *Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny*, nr 2 (2019): 134 i 137.

¹⁸ Scheffler, *Ustawa o radcach prawnych. Komentarz*, 727.

¹⁹ Szczegółowe uwagi na ten temat: Magdalena Tabernacka, *Zakres wykonywania zadań publicznych przez organy samorządów zawodowych* (Wrocław: Kolonia

mają znaczenie nie tylko dla samego samorządu oraz tworzących go osób – radców prawnych, aplikantów radcowskich czy prawników z Unii Europejskiej (dalej: UE) po wpisaniu na właściwą listę. Są one istotne dla szerokiego kręgu podmiotów, na rzecz których świadczona jest pomoc prawna, a także dla sprawowania wymiaru sprawiedliwości i funkcjonowania państwa^[20].

3 | Struktura samorządu radców prawnych – uwagi ogólne

Do realizacji konstytucyjnie przypisanych funkcji samorządu radcowskiego wypełnianych poprzez określone ustawowo zadania niezbędne są struktury organizacyjne. Na te struktury składają się jednostki organizacyjne, które działają poprzez swoje organy; są one określone ustawowo. Jednostkami organizacyjnymi samorządu radcowskiego posiadającymi osobowość prawną są poszczególne okręgowe izby radców prawnych (dalej: OIRP) oraz Krajowa Izba Radców Prawnych (dalej: KIRP)^[21]. KIRP jest osobą prawną powstałą na podstawie ustawy o radcach prawnych, zgodnie z tą ustawą KIRP tworzą radcowie prawni i aplikanci radcowscy zamieszkali na terenie kraju^[22]. Poszczególne OIRP powstały w oparciu o złożoną podstawę normatywną, którą stanowi ustawa o radcach prawnych oraz podjęta na jej podstawie uchwała KIRP o utworzeniu i terenie działania OIRP – uchwała Nr 3 z dnia 16 grudnia 1983 r. w sprawie powołania okręgowych izb radców

Limited, 2007), 80 i n.; Pawłowski, *Ustrój i zadania samorządu zawodowego w Polsce*, 90 i n.; Maria Karcz-Kaczmarek, *Wykonywanie funkcji administracji publicznej przez samorząd radców prawnych* (Warszawa: Wydawnictwo Praktyka Prawnicza, 2017), 65 i n.

²⁰ Wyrok TK z dnia 19 kwietnia 2006 r., K 6/06, OTK-A z 2006 r., nr 4, poz. 45; Paweł Sarnecki, „W sprawie znaczenia konstytucyjnego określenia „zawodów zaufania publicznego” (art. 17 ust. 1 Konstytucji),” *Ekspertyzy i Opinie Prawne, Biuletyn Biura Studiów i Ekspertyz Kancelarii Sejmu*, nr 5 (2000): 31; Marek Szydło, „Kompetencje publicznoprawne samorządów zawodowych,” *Samorząd Terytorialny*, nr 3/135 (2002): 48.

²¹ Art. 5 ust. 2 ustawy o radcach prawnych.

²² Art. 55 ustawy o radcach prawnych.

prawnych, obszaru ich działania oraz siedzib^[23]. Radcowie prawni i aplikanci radcowscy zamieszkali na terenie danego okręgu tworzą okręgową izbę radców prawnych^[24]. Przyjąć należy, że w skład izb – ogólnokrajowej oraz właściwej terenowej, co wynika z ustawy o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej, wchodzi także z chwilą wpisu przez radę OIRP na listę prawników zagranicznych prawnicy z UE^[25].

W literaturze wskazuje się, że struktura organizacyjna samorządu radcowskiego oparta została na zasadzie dwuszczeblowości^[26]. Dwuszczeblowość nie wyczerpuje relacji pomiędzy tymi izbami, gdyż struktura ta ma charakter specyficzny i złożony. W jej skład wchodzi wiele odrębnych osób prawnych, które jednocześnie pozostają pomiędzy sobą w zróżnicowanych powiązaniach (funkcjonalnych, personalnych, finansowych). Istnienie jednostek organizacyjnych wyposażonych w osobowość prawną stanowi jeden z przejawów niezależności w stosunkach zewnętrznych, a zarazem w związku z regulacjami dotyczącymi wyborów do organów poszczególnych jednostek, ich trybów oraz kadencyjności organów przejaw niezależności w stosunkach wewnętrznych oparty o koncepcję przedstawicielstwa.

Ustawa o radcach prawnych zawiera upoważnienie dla Krajowego Zjazdu Radców Prawnych (dalej: KZRP) do określenia zasad przeprowadzania wyborów do organów samorządu, liczby członków tych organów oraz

²³ Art. 49 ust. 3 w zw. z art. 5 ust. 2 ustawy o radcach prawnych oraz uchwała Krajowej Rady Radców Prawnych Nr 3 z dnia 16 grudnia 1983r. w sprawie powołania okręgowych izb radców prawnych, obszaru ich działania oraz siedzib (t.j. uchwała Nr 281/IX/2016 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 lipca 2016 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie powołania okręgowych izb radców prawnych, obszaru ich działania oraz siedzib, <https://bsrp.kirp.pl/423-lista/d/500/5/> [dostęp: 28.09.2024]). Na podstawie uchwały utworzonych zostało 19 OIRP, ze wskazaniem obszarów ich działania poprzez określenie terytorialnego zasięgu obejmującego powiaty i miasta na prawach powiatu wraz z ustaleniem ich siedzib, które znajdują się w: Białymstoku, Bydgoszczy, Gdańsku, Katowicach, Kielcach, Koszalinie, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Olsztynie, Opolu, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie, Toruniu, Wałbrzychu, Warszawie, Wrocławiu i Zielonej Górze.

²⁴ Art. 49 ust. 1 ustawy o radcach prawnych.

²⁵ Art. 16 ust. 1 w zw. z art. 3 ustawy z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 823).

²⁶ Por. Michał Andrzej Waligórski, "Izby samorządu zawodowego," w *Prawo administracyjne ustrojowe, podmioty administracji publicznej*, red. Jerzy Stelmasiak i Jan Szreniawski (Bydgoszcz–Lublin: Oficyna Wydawnicza Branta, 2002), 103.

trybu ich odwoływania, a także zasad podejmowania uchwał przez organy samorządu, co jest właściwe dla podmiotów tego rodzaju^[27]. Na tej podstawie podjęta została uchwała Nr 10/2010 KZRP z dnia 6 listopada 2010 r. w sprawie zasad przeprowadzania wyborów do organów samorządu radców prawnych, liczby członków tych organów oraz trybu ich odwoływania, a także podejmowania uchwał przez organy samorządu, która była kilkakrotnie zmieniana (dalej: uchwała KZRP z 2010 r.)^[28]. W kontekście prowadzonych rozważań istotne jest, że zawiera ona regulacje odnoszące się do wyborów delegatów na Zgromadzenia OIRP.

Organami wskazanych jednostek organizacyjnych samorządu radcowskiego, zgodnie z ustawą o radcach prawnych, są na szczeblu krajowym: Krajowy Zjazd Radców Prawnych, Krajowa Rada Radców Prawnych (dalej: KRRP), Wyższa Komisja Rewizyjna, Wyższy Sąd Dyscyplinarny, Główny Rzecznik Dyscyplinarny, zaś na szczeblu terenowym: Zgromadzenie OIRP, rada OIRP, okręgowa komisja rewizyjna, okręgowy sąd dyscyplinarny oraz rzecznik dyscyplinarny^[29]. Spośród organów samorządu radców prawnych na rozważenie z uwagi na funkcjonowanie na szczeblu najbliższym członkom samorządu, zakres kompetencji oraz odnoszące się do niego regulacje normatywne zasługuje Zgromadzenie OIRP.

4 | Zgromadzenie OIRP – wprowadzenie

Zgromadzenie OIRP jest przedstawicielskim organem kolegiałnym funkcjonującym cyklicznie zwoływanym przez radę OIRP raz do roku^[30]. Ustawowo przewidziana jest także możliwość zwołania przez radę OIRP

²⁷ Art. 57 pkt 4 ustawy o radcach prawnych; Sypniewski, „Wykonywanie zadań publicznych przez samorząd zawodowy a przemiany cywilizacyjne,” 740.

²⁸ Uchwała Nr 10/2010 Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 6 listopada 2010 r. w sprawie zasad przeprowadzania wyborów do organów samorządu radców prawnych, liczby członków tych organów oraz trybu ich odwoływania, a także podejmowania uchwał przez organy samorządu, <https://bsrp.kirp.pl/d/6391/5/>, [dostęp: 28.09.2024].

²⁹ Art. 42 ust. 1 ustawy o radcach prawnych.

³⁰ Art. 50 ust. 3 ustawy o radcach prawnych; Marzena Świstak, *Charakter prawny uchwał organów samorządu zawodowego radców prawnych w Polsce* (Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2018), 58 – 59.

nadzwyczajnego Zgromadzenia OIRP na wnioszek uprawnionych podmiotów^[31]. Znaczenie tego organu wynika w wymiarze praktycznym z zakresu i doniosłości przysługujących mu kompetencji. Natomiast w ujęciu teoretycznym jest to interesująca konstrukcja z uwagi na bliskość do demokracji bezpośredniej, a zarazem z przewidzianego w ustawie o radcach prawnych rozwiązania prawnego, zgodnie z którym w razie określonej liczebności danej izby Zgromadzenie OIRP stanowią delegaci wybrani na zebraniach zwołanych dla poszczególnych rejonów objętych działalnością danej izby^[32]. Wynikają z tego określone interesujące wątki, lecz także zagadnienia wątpliwe.

5 | Zgromadzenie OIRP – nazewnictwo

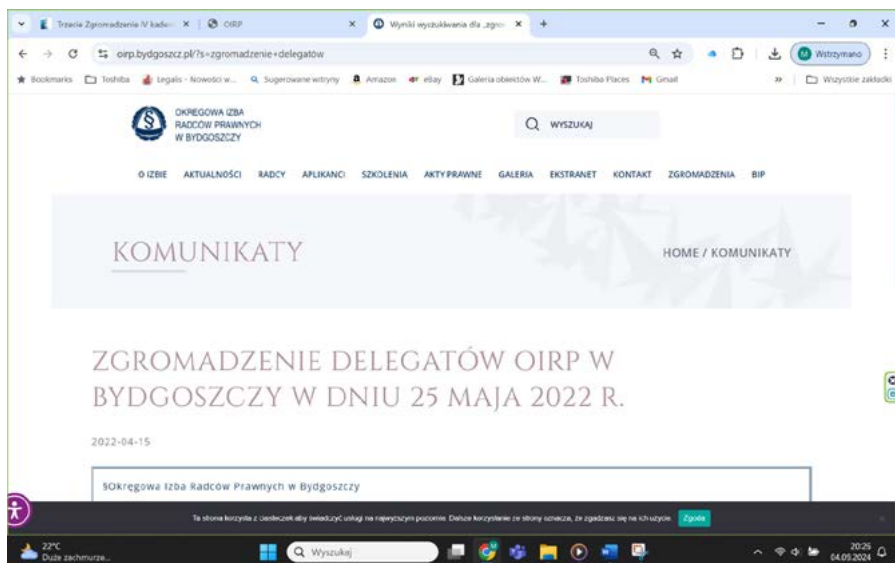
W związku z prowadzonymi rozważaniami konieczna jest uwaga terminologiczna. Zgodnie z ustawą organem samorządu radcowskiego jest Zgromadzenie Okręgowej Izby Radców Prawnych^[33], zaś w tytule opracowania pojawia się także kategoria pojęciowa Zgromadzenia Delegatów Okręgowej Izby Radców Prawnych. Nie jest to przeoczenie ani przypadek, lecz zabieg celowy. Pojęcie Zgromadzenia Delegatów OIRP nie występuje w ustawie o radcach prawnych ani uchwale KZRP z 2010 r. Jednocześnie pojawia się ono zarówno w języku potocznym, jak i praktyce samego samorządu radców prawnych. Określenie Zgromadzenie Delegatów OIRP występuje przykładowo na oficjalnych stronach internetowych OIRP w Bydgoszczy, OIRP w Kielcach, OIRP w Lublinie, OIRP w Poznaniu czy OIRP we Wrocławiu (rys. 1–5) oraz, co istotniejsze, w niektórych wskazanych w dalszej części opracowania uchwałach podejmowanych przez organy izb terenowych. Z uwagi na tę okoliczność oraz będącą konsekwencją wynikającą z przepisów ustawowych powszechności sytuacji, w których to wybrani delegaci stanowią zgromadzenia danej OIRP, tak zostało zatytułowane opracowanie. Konieczne wydaje się określanie relacji powyższych pojęć względem siebie.

³¹ Art. 51 ust. 1 ustawy o radcach prawnych – nadzwyczajne zgromadzenie OIRP zwołuje rada OIRP z własnej inicjatywy lub na wniosek: KRRP, prezydium rady, okręgowej komisji rewizyjnej lub jednej trzeciej członków OIRP.

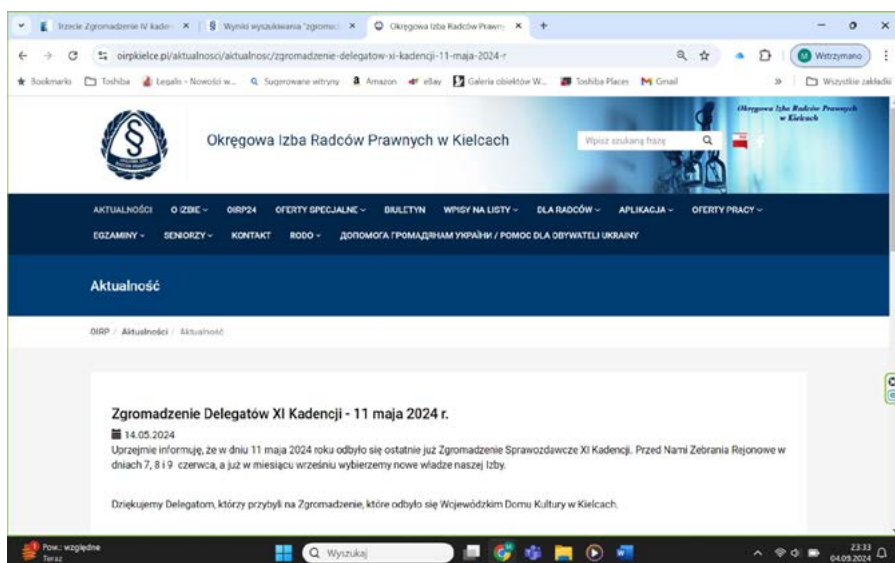
³² Art. 50 ust. 2 ustawy o radcach prawnych.

³³ Art. 42 ust. 1 ustawy o radcach prawnych.

Rys. 1. Oficjalna strona internetowa Okręgowej Izby Radców Prawnych w Bydgoszczy, <https://oirp.bydgoszcz.pl/?s=zgromadzenie+delegat%C3%B3w> [dostęp: 4.09.2024].

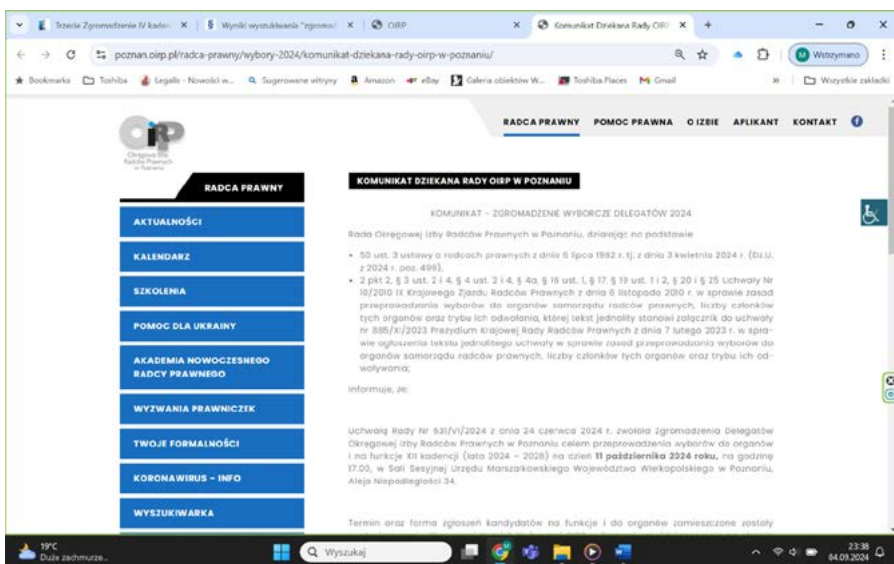
Rys. 2. Oficjalna strona internetowa Okręgowej Izby Radców Prawnych w Kielcach, <https://www.oirpkielec.pl/aktualnosci/aktualnosc/zgromadzenie-delegatow-xi-kadencji-11-maja-2024-r> [dostęp: 4.09.2024].

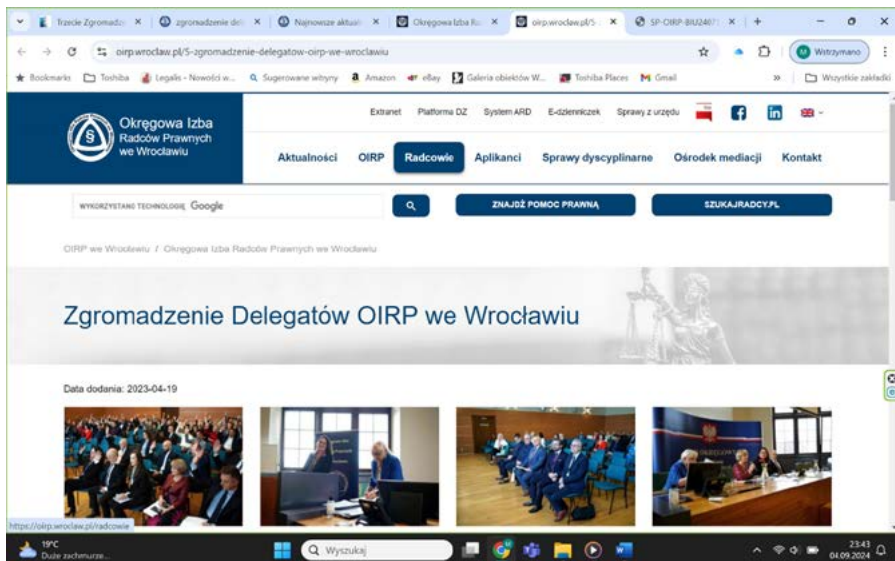
Rys. 3. Oficjalna strona internetowa Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie, <https://oirp.lu/v-zgromadzenie-delegatow-oirp-w-lublinie-xi-kadencji/> [dostęp: 4.09.2024].

Rys. 4. Oficjalna strona internetowa Okręgowej Izby Radców Prawnych w Poznaniu, <https://www.poznan.oirp.pl/radca-prawny/wybory-2024/komunikat-dziekana-rady-oirp-w-poznaniu/> [dostęp: 4.09.2024].

Rys. 5. Oficjalna strona internetowa Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu, <https://oirp.wroclaw.pl/5-zgromadzenie-delegatow-oirp-we-wroclawiu> [dostęp: 4.09.2024].

Przywołane przykłady ukazują, iż termin Zgromadzenie Delegatów OIRP przewija się w praktyce jednostek samorządu radców prawnych. W większości przypadków mają one dodatkowo walor aktualności i ilustrują posługiwanie się tym terminem w roku 2024.

6 | Zgromadzenie OIRP – kompetencje

Kompetencje Zgromadzeń OIRP określone są ustawowo i mogą być klasyfikowane w zróżnicowany sposób. Wyróżnić wśród nich można w szczególności:

- A. uchwalanie budżetu OIRP;
- B. akty nadzorcze, do których zalicza się zatwierdzanie sprawozdań rady OIRP z wykonania uchwały budżetowej oraz rocznych lub okresowych planów pracy rady OIRP, a także działania o charakterze kontrolnym dotyczące oceny działalności organów OIRP;

- C. uchwały podejmowane w ramach wnętrza organizacyjnego samorządu, które dodatkowo podzielić można na:
 - C.1. uchwały wyborcze: wybór dziekana rady OIRP oraz pozostałych członków rady, wybór rzecznika dyscyplinarnego, wybór członków okręgowej komisji rewizyjnej i okręgowego sądu dyscyplinarnego, wybór delegatów na KZRP i wybór członka KRRP oraz odwoływanie organów OIRP lub poszczególnych członków tych organów,
 - C.2. pozostałe uchwały: ustalanie liczby członków rady OIRP w granicach liczby wynikającej z uchwały KZRP, ustalanie liczby członków okręgowej komisji rewizyjnej i okręgowego sądu dyscyplinarnego w granicach określonych uchwałą KZRP oraz dokonywanie podziału terenu działania OIRP na rejony i ustalenie liczby delegatów na Zgromadzenie OIRP z poszczególnych rejonów^[34].

Kompetencje te zostały określone w ustawie o radcach prawnych w sposób wyczerpujący^[35]. Są to istotne uprawnienia o charakterze personalnym, w tym m.in. wybór lub odwołanie osób wchodzących w skład pozostałych organów na poziomie terenowym, odwołanie całych organów danej OIRP, a także określanie w granicach wynikających z uchwały KZRP liczebności organów. Organ ten posiada uprawnienia normodawcze stanowiące doniosłe rozstrzygnięcia związane z funkcjonowaniem izby, w tym w zakresie budżetu będącego podstawą gospodarki finansowej OIRP w danym roku, zatwierdzania sprawozdania rady OIRP z jego wykonania czy ocena działalności organów OIRP. W związku z prowadzonymi rozważaniami na podkreślenie zasługuje kompetencja dotycząca dokonania podziału terenu działania OIRP na rejony i ustalenia liczby delegatów na Zgromadzenie OIRP z poszczególnych rejonów; rozważania dotyczące tego wątku zostaną przedstawione poniżej.

³⁴ Art. 50 ust. 4 ustawy o radcach prawnych oraz szerzej na ten temat Świstak, *Charakter prawny uchwał organów*, 373 – 377 i Scheffler, *Ustawa o radcach prawnych*, 779 – 782.

³⁵ Świstak, *Charakter prawny uchwał organów*, 57.

7 | Zgromadzenie OIRP – skład i uczestnictwo

Ustawa o radcach prawnych różnicuje dwie kategorie odnoszące się do ujmowanej ogólnie partycypacji w Zgromadzeniu OIRP. Zgodnie z literalnym brzmieniem członkami Zgromadzenia OIRP mogą być tylko radcowie prawni, gdyż Zgromadzenie OIRP jest organem samorządu radcowskiego^[36]. Jednocześnie na podstawie ustawy o radcach prawnych w Zgromadzeniu OIRP uczestniczą wszyscy radcowie prawni należący do danej izby oraz, bez prawa głosu, aplikanci radcowscy tej izby^[37]. W doktrynie przyjmuje się, że uczestnictwo w Zgromadzeniu OIRP nie jest prawnym obowiązkiem, lecz uprawnieniem poszczególnych osób. Potwierdza to także obecne brzmienie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (dalej: KERP), zgodnie z którym korzystanie z czynnego prawa wyborczego oraz sprawowanie obowiązków w organach samorządu jest prawem członka tego samorządu^[38].

Jednocześnie ustawa o radcach prawnych stanowi, że jeżeli liczba członków OIRP przekracza 300 osób, Zgromadzenie OIRP stanowią delegaci wybrani na zebraniach zwołanych dla poszczególnych rejonów, objętych działalnością danej izby^[39]. Graniczna liczba 300 dotyczy członków poszczególnych OIRP, uznać więc należy, że ujmowanych łącznie: radców prawnych i aplikantów radcowskich, lecz także prawników zagranicznych z UE wpisanych na listę przez radę danej OIRP. Jak wskazano na podstawie ustawy o radcach prawnych, radcowie prawni i aplikanci radcowscy zamieszkali na terenie danego okręgu tworzą OIRP^[40]. Zgodnie zaś z ustawą o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej z chwilą wpisu na listę prowadzoną przez radę OIRP prawnik z UE jest uprawniony do wykonywania stałej praktyki w zakresie odpowiadającym zawodowi radcy prawnego i staje się członkiem właściwej

³⁶ Art. 42 ust. 2 w zw. z art. 42 ust. 1 ustawy o radcach prawnych.

³⁷ Art. 50 ust. 1 ustawy o radcach prawnych.

³⁸ Art. 60 KERP stanowiącego załącznik do uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (t.j. uchwała Nr 884/XI/2023 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 7 lutego 2023 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, <https://kirp.pl/wp-content/uploads/2023/02/kodeks-etyki-radcy-prawnego-i-regulamin-wykonywania-zawodu.pdf> [dostęp: 9.09.2024]). We wcześniej wersji art. 60 KERP, obowiązującej do 31 grudnia 2022 r., korzystanie z czynnego prawa wyborczego oraz pełnienie funkcji w organach samorządu radców prawnych było prawem i obowiązkiem członka tego samorządu.

³⁹ Art. 50 ust. 2 ustawy o radcach prawnych.

⁴⁰ Art. 49 ust. 1 ustawy o radcach prawnych.

izby radców prawnych^[41]. Regulacje odnoszące się do zbieżnego zakresu merytorycznego – składu osobowego izb samorządu radcowskiego – ujęte są w dwóch aktach prawnych o tej samej randze, co uznać należy za mankament legislacyjny, który budzić może wątpliwości interpretacyjne.

Zwraca przy tym uwagę, że powyższa regulacja dotycząca składu osobowego Zgromadzenia OIRP z delegatów jest istotna praktycznie, gdyż odnosi się wszystkich 19 OIRP (tab. 1).

Tab.1. Liczba radców prawnych, aplikantów radcowskich, prawników zagranicznych i łączna liczba członków OIRP we wszystkich 19 OIRP w Polsce

Lp.	Siedziba OIRP	Liczba radców prawnych	Liczba aplikantów radcowskich	Liczba prawników zagranicznych	Liczba członków OIRP
1.	Białystok	1414	131	2	1547
2.	Bydgoszcz	1273	112	0	1385
3.	Gdańsk	3090	320	1	3411
4.	Katowice	3803	498	0	4301
5.	Kielce	1494	128	0	1622
6.	Koszalin	790	40	0	830
7.	Kraków	4659	883	7	5549
8.	Lublin	2539	245	0	2784
9.	Łódź	2476	164	1	2641
10.	Olsztyn	1409	122	0	1531
11.	Opole	1646	167	0	1813
12.	Poznań	4753	633	1	5387
13.	Rzeszów	1533	175	0	1708
14.	Szczecin	1293	132	1	1426
15.	Toruń	1330	151	0	1481
16.	Wałbrzych	1069	82	0	1151
17.	Warszawa	15 421	1540	50	17 011
18.	Wrocław	3503	352	9	3864
19.	Zielona Góra	801	83	0	884
	Suma	54 296	5958	72	60 326

Opracowanie własne na podstawie danych ze strony KIRP wg stanu na dzień 1 września 2024 r.

⁴¹ Art. 16 ust. 1 w zw. z art. 13 ust. 1 ustawy o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej.

W związku z powyższym we wszystkich OIRP analizowany organ konstituuje się z delegatów wybranych na zebraniach zwołanych dla poszczególnych rejonów objętych działalnością danej OIRP^[42]. Z ustawy o radcach prawnych wynika, że podziału terenu działania OIRP na rejonu dokonuje właśnie Zgromadzenie OIRP^[43]. W uchwale KZRP z 2010 r. zawarte zostały kryteria kształtowania rejonów przez Zgromadzenia OIRP – rejonu ustala się poprzez podział terenu działania OIRP, w szczególności w oparciu o jego podział terytorialny, podział na jednostki administracyjne, jednostki pomocnicze gminy lub podział na okręgi pocztowe^[44]. Zgodnie z tą uchwałą zebrania rejonowe, podczas których odbywają się wybory, zwoływane są dla poszczególnych rejonów OIRP przez radę OIRP^[45]. Z ustawy o radcach prawnych wynika, że Zgromadzenie OIRP ustala liczbę delegatów na to Zgromadzenie z poszczególnych rejonów, zaś uchwała KZRP z 2010 r. określa, że sposób obliczania liczby delegatów z poszczególnych rejonów ustala Zgromadzenie OIRP oraz że liczba delegatów z poszczególnych rejonów jest proporcjonalna do liczby radców prawnych w rejonie na dzień 1 stycznia roku, w którym przeprowadza się wybory^[46].

Na tej podstawie poszczególne Zgromadzenia OIRP podejmują uchwały określające „przeliczniki” proporcji liczby delegatów do liczby radców prawnych. Przykładowe przeliczniki ustalania proporcji delegatów do członków OIRP wynikające z uchwał Zgromadzeń OIRP wynoszą: w Koszalinie 1 delegat na 9 radców prawnych, w Zielonej Górze 1 delegat na 10 radców prawnych, w Poznaniu 1 delegat na 16 radców prawnych, w Lublinie 1 delegat na 20 radców prawnych, w Gdańsku 1 delegat na 30 radców prawnych, w Warszawie 1 delegat na 40 radców prawnych^[47]. Liczba delegatów

⁴² Art. 50 ust. 2 ustawy o radcach prawnych.

⁴³ Art. 50 ust. 4 pkt 6 ustawy o radcach prawnych.

⁴⁴ § 15 ust. 1 zd. 2 uchwały KZRP z 2010 r.

⁴⁵ § 15 ust. 2 uchwały KZRP z 2010 r.

⁴⁶ Art. 50 ust. 4 pkt 6 ustawy o radcach prawnych oraz § 15 ust. 1 uchwały KZRP z 2010 r.

⁴⁷ <https://oirpkoszalin.pl/wp/elementor-2844/> [dostęp: 30.09.2024]; <https://zielonagora.oirp.pl/wp-content/uploads/2024/04/7.pdf> [dostęp: 30.09.2024]; https://www.poznan.oirp.pl/wp-content/uploads/2024/03/uchwa%C5%82a-6_2024-Zgromadzenia-OIRP-w-Poznaniu.pdf [dostęp: 30.09.2024]; uchwała Nr 12/2023 IV Zgromadzenia Delegatów XI kadencji Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie z dnia 24 kwietnia 2023 r. zmieniająca uchwałę Nr 6/2012 Zgromadzenia Delegatów VIII kadencji Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie z dnia 15 czerwca 2012 r. zmienioną uchwałą Nr 6/2015 Zgromadzenia Delegatów IX kadencji Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie z dnia 15 czerwca 2015 r. w sprawie

na Zgromadzenie OIRP z poszczególnych rejonów jest pochodną przyjętych przeliczników. Dostrzegalne jest znaczne zróżnicowanie proporcji liczby delegatów do liczby radców w poszczególnych izbach, co wynika przede wszystkim z liczebności członków – radców prawnych.

Jak wskazano, ustawa o radcach prawnych różnicuje dwa pojęcia – składu Zgromadzenia OIRP jako organu oraz uczestnictwa w nim. Z ustawy wynika, że aplikanci radcowscy uczestniczą w Zgromadzeniu OIRP, lecz bez prawa głosu. Natomiast ani ustawa, ani uchwała „wyborcza” KZRP z 2010 r. (w obecnym stanie prawnym) nie odnosi się do wyborów przedstawicieli aplikantów do udziału w Zgromadzeniu OIRP. Z powyższego wynika, że wszyscy aplikanci radcowscy danej izby są uprawnieni do uczestnictwa w jej Zgromadzeniu OIRP. Zarazem uznać należy, że skoro radcowie prawni wybierają swoich przedstawicieli – delegatów na Zgromadzenie OIRP, to tym bardziej powinni wyłaniać swoich reprezentantów aplikacji. Możliwa jest sytuacja, w której w Zgromadzeniu OIRP braliby udział jedynie wybrani radcowie prawni – delegaci oraz uczestniczyliby w nim wszyscy aplikanci z danej OIRP, do czego uprawnieni są na podstawie ustawy o radcach prawnych. Uznać należy, że nie taka była intencja ustawodawcy. Regulacje w przedmiocie wyboru aplikantów na Zgromadzenie OIRP zawierała uchylona jednostka redakcyjna uchwały KZRP z 2010 r., na podstawie której aplikanci radcowscy wybierali spośród siebie po jednym przedstawicielu z każdego roku aplikacji na Zgromadzenie OIRP^[48].

Powyższe regulacje, choć budzą wątpliwości, nie wpływają na skład osobowy organu – Zgromadzenia OIRP i czynne prawo wyborcze, gdyż to bez wątpienia nie przysługuje aplikantom radcowskim. Natomiast zgodnie

dokonania podziału terenu działania Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie na rejony wyborcze i ustalenia liczby delegatów na zgromadzenie z poszczególnych rejonów – niepubl.; <https://oirp.gda.pl/media/2024/04/20240410142036187.pdf> [dostęp: 30.09.2024]; https://wybory.oirpwarszawa.pl/wp-content/uploads/2019/12/Uchwa%C5%82a-Nr-9_2019-Zgromadzenia-OIRP-w-Warszawie-sprawie-podzia%C5%82u-terenu-dzia%C5%82ania-OIRP-w-Warszawie-na-rejony-oraz-ustalenia-liczby-delegat%C3%B3w-na-Zgromadzenie-OIRP-w.pdf [dostęp: 30.09.2024].

⁴⁸ Uchylony § 26 ust. 1 uchwały KZRP z 2010 r., <https://bsrp.kirp.pl/d/6391/5/> [dostęp: 30.09.2024]; paragraf ten został uchylony z dniem 31 grudnia 2022 r. na podstawie § 1 pkt 18 uchwały Nr 2/2022 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 8 lipca 2022 r. zmieniającej uchwałę w sprawie zasad przeprowadzania wyborów do organów samorządu radców prawnych, liczby członków tych organów oraz trybu ich odwoływania, a także podejmowania uchwał przez organy samorządu, <https://bsrp.kirp.pl/d/6393/5/> [dostęp: 30.09.2024].

z ustawą o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej z chwilą wpisu przez radę OIRP na listę prawnik z UE staje się członkiem właściwej izby radców prawnych i wykonuje wszystkie obowiązki i prawa przysługujące członkom samorządu zawodowego, z wyjątkiem biernego prawa wyborczego do organów samorządu^[49]. Prawnicy z UE są określani w literaturze jako członkowie samorządu o ograniczonym zakresie uprawnień^[50]. Z regulacji tych wynika, że prawnicy z UE nie wchodzi w skład Zgromadzenia OIRP i nie mogą realizować czynnego prawa wyborczego, głosując np. na dziekana czy rzecznika dyscyplinarnego, gdyż Zgromadzenie OIRP jest organem, a członkami organów są tylko radcowie prawni, jak również nie przysługuje im bierne prawo wyborcze. Nie są natomiast organami zebrania rejonowe, więc prawnicy z UE mogą brać w nich udział i głosować, realizując czynne prawo wyborcze na delegatów na Zgromadzenie OIRP.

8 | Wnioski

Dokonując oceny regulacji dotyczących Zgromadzenia OIRP, należy mieć na uwadze, że stanowi ono organ jednostki samorządu zawodowego radców prawnych będącego samorządem funkcjonalnym, o których stanowi Konstytucja RP. Regulacje dotyczące samorządów zawodów zaufania publicznego zostały zawarte w Rozdziale I Konstytucji RP wśród unormowań określających fundamentalne zasady kształtujące ustrojowe podstawy

⁴⁹ Art. 16 ust. 1 i 2 ustawy o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej. Bierne prawo wyborcze definiowane jest jako prawo do bycia wybieranym, Paweł Sarnecki, red. *Prawo konstytucyjne RP* (Warszawa: C.H. Beck, 2014), 176. Wskazuje się, że powyższa regulacja w istocie nie stanowi nowej wartości, gdyż nabycie przez prawników z UE praw i obowiązków przysługujących członkom samorządu zawodowego wynika z samej istoty członkostwa we właściwej izbie radców prawnych – Katarzyna Kłaczyńska i Michał Kłaczyński, *Świadczenie przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Polsce. Komentarz* (Warszawa: LexisNexis, 2003), art. 16; <https://sip-ilex-1pl-192w3lhe300oe.han.bg.umcs.edu.pl/#/commentary/587517660/315100/klaczynska-katarzyna-klaczynski-michal-swiadczenie-przez-prawnikow-zagranicznych-pomocy-prawnej-w...?cm=URELATIONS> [dostęp: 26.08.2024].

⁵⁰ Małgorzata Kożuch, "Komentarz do ustawy o świadczeniu usług prawnych przez prawników zagranicznych," *Kwartalnik Prawa Publicznego*, nr 3 (2002): 251.

funkcjonowania państwa – Rzeczypospolitej Polskiej^[51]. Wskazuje to na znaczenie instytucji samorządności w postaci samorządów zawodów zaufania publicznego. Właściwe określenie struktury wewnętrznej samorządu radcowskiego, w tym składu osobowego jego organów, odgrywa znaczenie dla oceny prawidłowości jego działalności. Powyższe powiązane jest z wykonywaniem przez samorząd zadań o znaczeniu publicznym, a w konsekwencji wypełniania konstytucyjnie określonych funkcji. Jest to więc zagadnienie istotne zarówno w ujęciu teoretycznym, jak i praktycznym.

Dokonując oceny regulacji normujących Zgromadzenie OIRP, wskazać należy, że:

1. konstituowanie tego organu z delegatów jest rozwiązaniem co do zasady trafnym i odgrywać będzie nadal znaczenie, gdyż liczba członków poszczególnych OIRP, w tym radców prawnych, rośnie;
2. zgodnie z literalnym brzmieniem ustawy o radcach prawnych, jeśli członków OIRP jest więcej niż 300, to prawnik z UE może brać w udział w zebraniach rejonowych i realizować czynne prawo wyborcze, wybierając delegatów, ale nie może brać udziału w Zgromadzeniu OIRP i wybierać, bo nie przysługuje mu bierne prawo wyborcze, zaś członkami organów mogą być jedynie radcowie prawni, a Zgromadzenie OIRP jest organem;
3. w sytuacji gdy w danej izbie liczebność jej członków wynosiłaby mniej niż 300 osób, prawnik z UE byłby pozbawiony przysługującego mu ustawowo czynnego prawa wyborczego. Wątpliwości budzić może, czy w takiej sytuacji prawnik z UE prowadzący stałą praktykę w Rzeczypospolitej Polskiej dysponowałby w istocie przedstawicielstwem obejmującym co najmniej prawo głosu w wyborach organów organizacji zawodowych – samorządu, czego wymagają przepisy unijne^[52];
4. w literaturze prezentowany jest pogląd, że pomiędzy ustawą o radcach prawnych i ustawą o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej zachodzi

⁵¹ Leszek Garlicki, w *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz I*, red. Leszek Garlicki i Marek Zubik (Warszawa: Wydawnictwo Sejmowe, 2016), 43 i n.; Marek Safjan i Leszek Bosek, w *Konstytucja RP. Tom 1. Komentarz do art. 1–86*, red. Marek Safjan i Leszek Bosek (Warszawa: C.H. Beck, 2016), 1 i n.

⁵² Art. 6 ust. 2 dyrektywy 98/5/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. mającej na celu ułatwienie stałego wykonywania zawodu prawnika w Państwie Członkowskim innym niż państwo uzyskania kwalifikacji zawodowych (Dz.Urz. UE L 1998.77.360).

sprzeczność co do składu osobowego Zgromadzenia OIRP i członkostwa w nim prawników z UE. Sprzeczność ta może zostać usunięta dzięki zastosowaniu reguł kolizyjnych i prowadzi do uznania, że prawnik z UE wchodzi w skład Zgromadzenia OIRP^[53]. Powyższa interpretacja nie rozstrzyga wątpliwości dotyczącej sytuacji, gdy Zgromadzenie OIRP tworzą wybrani delegaci;

5. ustawa stanowi, że w Zgromadzeniu OIRP uczestniczą bez prawa głosu aplikanci, zaś w razie przekroczenia progu ustawowego Zgromadzenie OIRP tworzą delegaci wyłonieni na zebraniach rejonowych, lecz uchwała KZRP z 2010 r. w obecnym kształcie nie odnosi się do wyborów w tej grupie członków samorządu. Nie jest więc jasne, czy stosować odpowiednio przepisy o wyborach wśród radców, czy też wszyscy aplikanci mogą uczestniczyć w Zgromadzeniu Delegatów OIRP;
6. w pełni uzasadnione jest określenie w uchwale KZRP z 2010 r. przesłanek „terytorialnych” do podziału obszaru OIRP na rejony wyborcze; uznać należy, iż odpowiada to intencji ustawodawcy co do charakteru tych zebrań.

W oparciu o przeprowadzoną analizę można sformułować następujące postulaty:

1. niezależnie od występującej w języku potocznym praktyki rozpatrywany organ powinien być określany w języku prawniczym jako Zgromadzenie Okręgowej Izby Radców Prawnych – gdyż tak stanowi o nim język prawny – nie zaś jako Zgromadzenie Delegatów Okręgowej Izby Radców Prawnych;
2. regulacje zawarte w ustawie o radcach prawnych i w ustawie o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej odnoszące się do prawników z UE nie są w pełni zbieżne i budzą wątpliwości; zasadne jest przyznanie prawnikom z UE zarówno czynnego, jak i biernego prawa wyborczego – w pozostałych zakresach praw i obowiązków są zrównani z radcami prawnymi, są oni członkami OIRP i KIRP, zaś pobocznie zauważyć należy, że wśród ustawowych warunków pozostania radcą prawnym brak

⁵³ Kłaczyńska i Kłaczyński, *Świadczenie przez prawników zagranicznych*, art. 16.

jest kryterium obywatelstwa polskiego, które występuje przykładowo dla sędziego, prokuratora czy komornika^[54];

3. zasadne jest określenie w uchwale KZRP z 2010 r. zasad wyłaniania przedstawicieli aplikantów do uczestniczenia w Zgromadzeniu OIRP, gdyż są oni także członkami samorządu radcowskiego i przysługuje im ustawowe prawo do uczestnictwa w nim;
4. zasadne jest także określenie w uchwale KZRP z 2010 r. „widełek” proporcji przy ustalaniu liczby delegatów z poszczególnych rejonów przez Zgromadzenia OIRP, np. pomiędzy 10 a 25, zapewni to związaną swobodę poszczególnym Zgromadzeniom OIRP i pozwoli na uwzględnienie specyfiki danej OIRP, w tym jej liczebności, a zarazem porównywalność siły głosu, co może odgrywać znaczenie przy dokonywaniu dalszych wyborów do organów krajowych. Dodatkowo w związku z wcześniejszymi uwagami w razie ich uwzględnienia proporcja delegatów powinna odnosić się do ujmowanej łącznie liczebności radców prawnych i prawników zagranicznych z UE.

Bibliografia

- Boć, Wiesława. *Status prawny notariusza*. Wrocław: Kolonia Limited, 2010.
- Dąbrowski, Kamil. *Zawody zaufania publicznego na gruncie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.* Warszawa: C.H. Beck, 2022.
- Garlicki, Leszek. W *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz I*, red. Leszek Garlicki i Marek Zubik. Warszawa: Wydawnictwo Sejmowe, 2016.
- Izdebski, Hubert i Michał Kulesza. *Administracja publiczna, Zagadnienia ogólne*. Warszawa: Liber, 2000.
- Granat, Mirosław. „Uwagi o statusie samorządów zawodowych – reprezentantów osób wykonujących zawody zaufania publicznego.” *Gdańskie Studia Prawnicze*, t. 12 (2004): 95 – 102.

⁵⁴ Art. 24 ust. 1 ustawy o radcach prawnych. Podnoszony w literaturze – tak Zenon Klatka, „Prawnicy zagraniczni,” w *Zawód radcy prawnego. Historia zawodu i zasady jego wykonywania*, red. Arkadiusz Bereza (Warszawa: Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych, 2017), 565 – argument, iż brak biernego prawa wyborczego prawników z UE wynika z okoliczności, że organy samorządu sprawują władztwo przekazane przez Państwo, budzi wątpliwość.

- Karcz-Kaczmarek, Maria. *Wykonywanie funkcji administracji publicznej przez samorząd radców prawnych*. Warszawa: Wydawnictwo Praktyka Prawnicza, 2017.
- Kępa, Monika. "Essence of Self-Governance Illustrated with an Example of the Professional Self-Government Body of Legal Counsels (in Poland)." *Lex localis – Journal of Local Self-Government*, vol. 19, nr 4 (2021): 893 – 919. [https://doi.org/10.4335/19.3.893-919\(2021\)](https://doi.org/10.4335/19.3.893-919(2021)).
- Klatka, Zenon. "Prawnicy zagraniczni." W *Zawód radcy prawnego. Historia zawodu i zasady jego wykonywania*, red. Arkadiusz Bereza, 555 – 565. Warszawa: Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych, 2017.
- Kłaczyńska, Katarzyna i Michał Kłaczyński. *Świadczenie przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Polsce. Komentarz*. Warszawa: LexisNexis, 2003.
- Kmieciak, Robert. "Samorząd zawodowy w strukturze administracyjnej państwa." W *Z badań nad samorządem zawodowym w Polsce*, red. Robert Kmiecik, 23 –31. Poznań: Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2010.
- Kmieciak, Robert. "Samorząd zawodowy w systemie ustrojowym Polski." *Polityka i Społeczeństwo*, nr 1/18 (2020): 63 – 84. <https://doi.org/10.15584/polispol.2020.1.4>.
- Koźuch, Małgorzata. "Komentarz do ustawy o świadczeniu usług prawnych przez prawników zagranicznych." *Kwartalnik Prawa Publicznego*, nr 3 (2002): 219 – 289.
- Mrozek, Jakub. "Samorząd zawodowy a pojęcie administracji publicznej." *Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny*, nr 2 (2019): 127 – 140. <https://doi.org/10.14746/rpeis.2019.81.2.10>.
- Pawłowski, Sławomir. *Ustrój i zadania samorządu zawodowego w Polsce*. Poznań: Wydawnictwo Forum Naukowe, 2009.
- Safjan, Marek i Leszek Bosek. W *Konstytucja RP. Tom 1. Komentarz do art. 1–86*, red. Marek Safjan i Leszek Bosek. Warszawa: C.H. Beck, 2016.
- Sarnecki, Paweł, red. *Prawo konstytucyjne RP*. Warszawa: C.H. Beck, 2014.
- Sarnecki, Paweł. "Radca prawny jako zawód zaufania publicznego." *Radca Prawny*, nr 4–5 (2002): 22 – 29.
- Sarnecki, Paweł. "W sprawie znaczenia konstytucyjnego określenia „zawodów zaufania publicznego” (art. 17 ust. 1 Konstytucji)." *Ekspertyzy i Opinie Prawne, Biuletyn Biura Studiów i Ekspertyz Kancelarii Sejmu*, nr 5 (2000): 28 – 33.
- Scheffler, Tomasz, red. *Ustawa o radcach prawnych. Komentarz*. Warszawa: C.H. Beck, 2022.
- Starościak, Jerzy. *Decentralizacja administracji*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1960.
- Sypniewski, Dominik. "Wykonywanie zadań publicznych przez samorząd zawodowy a przemiany cywilizacyjne." W *Wpływ przemian cywilizacyjnych na prawo*

- administracyjne i administrację publiczną*, red. Jan Zimmermann i Patrycja Joanna Suwaj, 732 – 749. Warszawa: Wolters Kluwer, 2013.
- Szydło, Marek. “Kompetencje publicznoprawne samorządów zawodowych.” *Samorząd Terytorialny*, nr 3/135 (2002): 46 – 54.
- Świstak, Marzena. *Charakter prawny uchwał organów samorządu zawodowego radów prawnych w Polsce*. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2018.
- Tabernacka, Magdalena. *Zakres wykonywania zadań publicznych przez organy samorządów zawodowych*. Wrocław: Kolonia Limited, 2007.
- Tkaczyk, Edyta. “Samorząd zawodowy w świetle Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.” *Przegląd Sejmowy*, z. 6 (2011): 61 – 78.
- Ura, Elżbieta. *Prawo administracyjne*. Warszawa: Wolters Kluwer, 2021.
- Waligórski, Michał Andrzej. “Izby samorządu zawodowego.” W *Prawo administracyjne ustrojowe, podmioty administracji publicznej*, red. Jerzy Stelmasiak i Jan Szreniawski, 91 – 125. Bydgoszcz–Lublin: Oficyna Wydawnicza Branta, 2002.

